

פתיחת כנס רגולציה ב- 28.11.19

חשיבות הפחתת הנטל הברוקרטי וטיוב הרגולציה

תמונת המצב

- המגזר העסקי בישראל סובל מנטל כבד של בירוקרטיה ורגולציה.
- הדבר בא לידי ביטוי הן בדיווחים מהשטח (סקרים ודוחות מקומיים) והן במדדים הבינ"ל הבוחנים את נטל הבירוקרטיה והרגולציה הממשלתית, בהם ישראל מודרגת (לאורך שנים) זה במקומות לא טובים.
- מדד קלות עשיית העסקים של הבנק העולמי:

- עד 2017 ישראל התדרדרה מאוד ב - ממקום 29 עד למקום 54.

- מאז 2018 שיפור משמעותי, זינוק של 19 מקומות: ישראל קפצה מהמקום ה- 54 למקום ה- 49 ב- 2018 ולמקום ה- 35 ב- 2019.

נזקי הנטל הברוקרטי וייעול הרגולציה

- ירידה בהשקעות הריאליות במשק – מבריה משקיעים זרים ומקומיים.
- פגיעה בפריזון - מחקרים רבים מצביעים על קשר הפוך בין נטל רגולטורי ובירוקרטי כבד לפריזון העבודה.
- פגיעה בכושר התחרות ולכן גם בצמיחה - המשק לא ממצה את יתרונותיו היחסיים ונהנה פחות מפירות הגלובליזציה.
- פגיעה בשקיפות: דרישות רגולטוריות מורכבות ולא ברורות.
- עלייה בהיקף השחיתות – מחקרים מצביעים על קשר חיובי בין הנטל הברוקרטי לשחיתות. כאשר הרגולציה יעילה, שקופה וברורה קשר זה נחלש.

מר אמיר אלשטיין

יו"ר הוועד המנהל

מר יוחנן פלסנר

נשיא

מר ברנרד מרכוס

יו"ר בינלאומי

פרופ' גרהרד קספר

יו"ר המועצה הבינלאומית

ד"ר ג'ורג' שולץ

יו"ר של כבוד

חברי הוועד המנהל

פרופ' ורד וניצקי-סרוסי
מר חן ליכטנשטיין
גב' מול מועלם
מר סלי מרידור
עו"ד אבי פישר
מר אביעד פרידמן
ד"ר מיכל צור
מר יוסי קוצ'יק
מר עימאד תלחמי

המועצה הבינלאומית

השופט רוזלי סילברמן אבלי, קנדה
מר אליוט אברמס, ארה"ב
ד"ר מרטין אינדיק, ארה"ב
גב' או אפלכאוס, ארה"ב
פרופ' ורנון בוגדנוב, בריטניה
השופט דורית ביניש, ישראל
השופט סטיבן ברייר, ארה"ב
השופט סלים ג'ובראן, ישראל
ד"ר איימי גושמן, ארה"ב
ד"ר ג'וזף ג'ופה, גרמניה
פרופ' רונלד דניאלס, ארה"ב
פרופ' משה הלברטל, ישראל
פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב
פרופ' רוברט מנקין, ארה"ב
פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה
השופט אברהם סופר, ארה"ב
מר ברט סטפנס, ארה"ב
פרופ' ארווין קוטלר, קנדה
פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב
פרופ' גבריאלה שלו, ישראל

סגני נשיא

ד"ר ישי [ג'סי] פרס, אסטרוגיה
פרופ' קרנית פלוג, מחקר
פרופ' יובל שני, מחקר

עמיתים בכירים

פרופ' תמר הרמן
פרופ' מוסטפא כבהא
פרופ' עמיחי כהן
פרופ' יותם מרגלית
פרופ' טליה פישר
פרופ' יובל פלדמן
פרופ' מרדכי קרמניצר
פרופ' גדעון רהט
ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר
פרופ' ידידיה צ' שטרן
פרופ' איתן ששינסקי

מייסד ונשיא לשעבר

ד"ר אריק כרמון

פעילות הממשלה בתחום

- בשנים האחרונות נעשה מאמץ ממשלתי ניכר להקלת הנטל הרגולטורי והתקבלו בתחום כמה החלטות משמעותיות בתחום:
  - א. ההחלטה להקים את האגף לטיוב רגולציה תחת משרד רה"מ.
  - ב. ההחלטה להציב במשרדי הממשלה השונים מובילים לטיוב הרגולציה
  - ג. החלטת ממשלה להקלת הנטל הרגולטורי הקיים בממשלה (מחייבת הפחתה של 25%) וכן חובת הערכת השפעות (RIA) לרגולציה ממשלתית חדשה.
  - ד. החלטת ממשלה פרי עבודת המכון לגיבוש "מפת דרכים רגולטורית למשקיע". ההחלטה ליישום ההמלצות האופרטיביות להסרת חסמים, פישוט הליכים וקיצור לוחות הזמנים לקבלת אישורים שונים הנדרשים להקמת מפעל.
  - ה. החלטת ממשלה אשר קובעת את אבני היסוד לרגולציה חכמה בממשלה וכן מעמיקה את התשתית הממשלתית ליצירת רגולציה חכמה.

פעילות המכון בתחום בשנים החולפות

1. תמיכה בפעילות הממשלתית לשיפור מיצובה של ישראל במדד עשיית
2. העסקים (Doing-Business) - ניתוח רגישות לדוח DB.
3. פיילוט על הליך בירוקרטי משמעותי אחד – בניית מפת דרכים רגולטורית למשקיע וגיבוש סט המלצות, בהובלת צוות משותף למשרד רה"מ, האוצר, הכלכלה והמשפטים. דוח המלצות שהבשיל להחלטת ממשלה 2261
4. מתן תשתית מחקרית לגבי היתכנות היישום ואפקטיביות השימוש בשיטות של רגולציה רכה, כגון הצהרות.
5. בחינת הקשר שבין אמון הציבור בגופים רגולטוריים לנטל הרגולטורי.

אימוץ רגולציה רכה ושימוש בכלים מתחום הכלכלה ההתנהגותית

יתרונות

- הרחבת ארגז הכלים הרגולטורי – הטמעת כלים של רגולציה רכה להקלת הנטל הרגולטורי והבירוקרטי, תוך מזעור פוטנציאל הנזק שיכול לנבוע מהפחתת החובות הרגולטוריות.
- הרגולטור כבר רץ קדימה בטרם נבדקו המשמעויות - למשל ברפורמה לרישוי עסקים הוכנס מנגנון של תצהירים.
- גם בנק ישראל ממליץ להגביר את השימוש בהצהרות, במסגרת דוח שעוסק בפיריון העבודה.
- בשלב הראשון המכון ביצע מחקר מעבדה לצורך בדיקת האפקטיביות של הצהרות, אשר מצא שהמעבר להצהרות אינו מביא לגידול בשיעור הרמאויות. עדיין יש צורך במחקר המשך לבדיקת השפעת הצהרות בתנאים טבעיים (מחקר שטח). פרופ' יובל פלדמן ירחיב בהמשך ויספר על ממצאי המחקר.